

Jurij Subic:
Sv. Trije kralji

Spedizione in abbonamento postale.
Poština plačana v gotovini.

B
O
G
O
L
I

Vljudno prosimo vse naročnike z dežele, da blagovolijo plačati naročnino čim bolj točno. Brez rednega plačevanja naročnine listu ni mogoče izhajati. Tam, kjer ni zastopnikov, naj si jih naročniki blagovolijo izbrati; naj nekdo prevzame to delo, da bo list v redu dostavljen naročnikom in da bo naročnina v redu pobrana. — Ker po našem časopisu vsi tako zvesto segate in ga radi berete, smo prepričani, da boste tudi denarne obveznosti radevolje izpolnili. — »Bogoljuba«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Cena »Bogoljuba«: za posamezne naročnike letno 12 lir, v skupinah po 11 lir, v Nemčiji 5 RM, v Hrvaški 45 kun, v Franciji 40 frankov, v Srbiji 45 din. Izhaja mesečno. Naročnina se pošilja na Upravo »Bogoljuba«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

CENJENIM BRALCEM NAŠEGA LISTA!

Za hrvatsko državo:

Vljudno sporočamo, da se za vsa naročila glede »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Slovenčevega koledarja« in »Slovenčeve knjižnice« blagovolite obračati na tvrdko »Pres Import«, Katančičeva 3, Zagreb.

Od 1. decembra dalje bo cena »Slovenca« v nadrobni prodaji 4 kune, za naročnike pa mesečno 83 kun, s ponedeljskim »Slov. domom« vred pa 96 kun. Cena »Slov. doma« v nadrobni prodaji 3 kune, za naročnike mesečno 55 kun. Cena »Domoljuba« v nadrobni prodaji 4 kune, za naročnike letoletno 110 kun. Cena »Bogoljuba« posamezna številka 4 kune, letoletna naročnina 45 kun. »Slovenčev koledar« za leto 1943 za naročnike Slovenca, Slov. doma, Domoljuba, Bogoljuba, Obiska ter Slovenčeve knjižnice 100 kun, za nenaročnike imenovanih listov pa 140 kun.

Cena posameznim broširanim knjigam »Slovenčeve knjižnice« 50 kun; v polplatno vezanim knjigam 75 kun; na boljšem papirju v celo platno vezanim knjigam 125 kun.

Naročnina vsega letnika »Slovenčeve knjižnice« (t. j. 36 knjig) 1100 kun za broširane knjige; 2300 kun za v polplatno vezane, in 3500 kun za na boljšem papirju v celo platno vezane knjige.

Za Srbijo veljajo iste cene v dinarjih.

DOBRE KNJIGE

»Odpri srce, odprí roke«...I
Najnovejša številka (213 do
214) salezijanske knjižnice
ima za temelj in izvor nauk
Jezusov o ljubezni do bliž-
njega... »Največja pa je lju-
bezen!« Skrb za telesna do-

bra dela ima danes še bolj
obširno polje ko kdaj. Kdaj,
kje, kako, zakaj — o vsem
tem govori ta knjižica, ki jo
je sestavil duhovni svetnik
J. Filipič prav spretno in po-
ljudno. — Glavna in najvaž-

nejša misel, ki jo knjižica
poudarja, je pa v zahtevi:
»Nov socialni red je treba
zamisliti, pa seveda tudi
ostvariti in izvesti«; drugače
ne bo trajnega in resničnega
izboljšanja razmer. Versko-
npravna obnova bo ogledala
pot novemu socialnemu redu.

ODPUSTKI za božič 1942-XXI in januar 1943-XXI.

Božič — petek. P. o.: 1.
Lj. G. v br. c.; 2.
br. karm. M. b. v.
c.; 3. tistim, ki no-
kap.; 4. čl. Mar-
the kršč. gružin;
žine; 7. čl.
— Tretje-
Odp. rim-
kva morejo
naštetí v o-
vitka april-

nja v m. Sv.
sem, ki vsaj
upno odmo-

lijo sv. rožni venec; 2. članom
br. sv. R. T. kakor 3. dan; 3.
čl. br. sv. Sreca J. kakor 8.
dan; 4. čl. družbe sv. Petra Kl.
kakor 21. dan.

28. Ponedeljek. God nedolžn.
otrok. Praznovanje članstva D.
S. D. (Dejanje sv. detinstva).
P. o. za tiste čl., kateri se u-
deležo sv. maše, ki se opravi
za žive deležnike D. S. D. —
Pogoj: Spoved, obh., molitev
pri sv. maši za žive in mrtve
člane.

1. Petek. Novo leto. Prvi p.
v m. P. o.: 1. čl. br. Sreca J.;

2. čl. br. sv. R. T. v br. c.; če
te brez velike težave ne morejo
obiskati, pa v župn. c.; 3. čl. br.
Sreca M.; 4. čl. družbe Krščan-
skih družin; 5. istim kakor 16.
dan; 6. vsem, ki prejmejo sprav-
no sv. obh. — V. o.

2. Sobota, prva v m. P. o.
vsem, ki opravijo kakšno nabo-
žno vajo n. č. Brezmadežni,
da zadoščujejo za njej storjena
razžaljenja, prejmejo sv. obh.
in molijo po n. sv. o.

3. Nedelja. Ime Jezusovo;
prva n. v m. čl. r. v. br. 3 p.
o.: a) če v bratovski cerkvi po-
božno molijo nekaj časa pred
izpost. sv. R. T.; b) če v br. c.

TAM V
ŠTALICI MARIJANAM
DETE POVIJA *

Iz igre, ki se dan za dnem predvaja na prostranem pozorišču sveta, je izbral igralec in dramatik Edvard Gregorin nekaj najbolj izrazitih prizorov in jih je z vso njihovo tragiko prenesel na majhen gledališki oder. Z umetniško roko odkriva v njih vso duhovno bedo sodobnega človeka, obenem pa tudi nakaže Pot, ki naj bi jo ljudje hodili, da bi se rešili hudega in bi jim bilo dobro na zemlji. Sedem je teh podob iz življenja, kakor je sedem prošenj v očenašu. Vsaka na svoj način razgiba gledalce, zlasti pa pretrese dušo četrti: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh...«

Božični večer je ... Otroci Jerača, mojstra v tovarni na deželi, so sami doma: očeta še ni, tudi matere ne, ki ga išče ... K lačnim in ubogim pride Jezus, da bi jim dal z božjo besedo kruh življenja. Stanko, šestnajstleten fant, pa vrže sv. knjigo za njim, češ da od praznih besed človek ne more živeti. Lačni fant hoče kruha in potic, ki naj bi jih Bog, če je Bog, nasul iz nebes ...

Na polnoč gre, ko se vrne Jerač pijan in pripoveduje, da je odpuščen iz službe. Zakaj?

»Opoldne se je med odmorom sprožil pogovor o božjem Detetu. Jaz pa in moja pamet sva odprla usta in ... sem rekel, da se Bog ne more roditi. Če je, je ... Pobožnjakarice pa v kup in krik in vik, da je dvignilo gospodarja, ki živi — po volji božji: naj obžalujem to in neham z večnim pohujševanjem! Ha! Jaz mojster Jerač, da bi kot petolizec hinavčil?«

V zimsko noč pojo zvonovi ... Od sosedovih se sliši pesem »Sveta noč, blažena noč ...«, ki jo pojo otroci. Jerač pa ugaša svečice na drevescu, samo ene ne ugaši. Kakor da se v njem vse

podira, ko govori sam zase: »Nocoj da se je rodil...«

Žalosten in brez vsebine tak sveti večer. Kako naj vstopi božični angel tam, kjer ni žive božične skrivnosti v srcih, kjer hočejo ugasiti lučko iz Betlehema, kjer angelsko petje preprija gramofonske plošče in radio, kjer sta deviška Mati in v premišljevanje zatopljeni sv. Jožef in božje Dete samo še legenda in lepa pravljica za otroke? Ni lep sveti večer tam, kjer so lepe jaslice, kjer je drevcesce polno darov in svetlih lučic. Božič ni bogato obložena miza. Božič je praznik vere. Zlasti doeh najvažnejših verskih resnic.

Lepa, prelepa je sveta noč le za vernega kristjana, ki se v živi, preživi veri skloni tako globoko k novorojenemu detetu, da vidi v njem Sina božjega. Nedoumljiva skrivnost: večni Bog v podobi otroka v jaslicah. Ne le v prisposodbi, temveč resnično, ne samo v domišljiji pobožne, zamaknjene duše, ampak kot resnično, zgodovinsko izpričano dejstvo. Izginila je neizmerena dalja, ki loči Boga in stvarstvo, nebo se je nagnilo k zemlji in človeško uho je zaslišalo angelove besede: »Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zoeličar, ki je Kristus Gospod.«

Na sveti večer pa oživi v nas še druga resnica naše sv. vere. Tista žena, ki je v betlehenskem hlevu rodila božje Dete in mu drobne ročice povila ob nežnem telescu in ga položila v jasli, je resnično Mati božja. Za svoj prihod iz nebeških višav do človeških nižav si je Jezus izbral marijansko pot. Kristus je hotel priti k nam po Mariji.

Skrivnost Marijinega božjega materinstva obsega najprej veličastno dejstvo, da si je Beseda, druga božja oseba, iz Marijinega telesa prizvela meso in kri, človeško naravo. Telesnega oče-

Betlehem.

ta nima, hotel je pa imeti telesno mater. Marija je njegova prava mati, ker mu je s svojim žoljenjem dala človeško žoljenje. V Marijinem svetem naročju se je po spočetju Sv. Duha izoblikovalo Odrašenikovo presveto telo: tisto srce, ki sedaj komaj slišno utripuje, tisti ljubeznivi obrazek, ki ga s tolikim veseljem gledajo pastirji, tiste ročice in nožice, ki so tesno povite ob telesu, ki pa so pozneje naredile toliko čudežev. Marija je dala iz svojega telesa Jezusu tisto kri, ki nas očiščuje vsakega greha (1 Jan 1, 7). Zato katoličan radostno ponavlja besede navdušene žene v evangeliju: »Blagor telesu, ki te je nosilo, in prsim, ki so te dojile« (Lk 11, 27).

»Kako lepo je to,« je vzkliknil v svoji preprosti otroški veri izredno nedolžni in zgodaj svetniško dozoreli Guido Fontgallandski, »da je tudi mali Jezus, ki je prišel na zemljo, hotel bivati kakor mi pod srcem svoje Matere. Kako je to lepo! To sem razumel, ko sem molil zdrabamarijo.« Kako ljubeznivo je Jezus, da je hotel biti tak kakor mi. Res, »postal je sličen ljudem in bil po vnanjosti kakor človek« (Flp 2, 7). Kakor raste otrok ob materi, tako je rasel Jezus ob Mariji. On, ki je

njen Bog in Stvarnik, jo je klical s sladkim imenom: mati. Celih trideset let je Sin božji veličeval Marijino božje materinstvo s svojo božjočloveško pokorščino in ljubeznijo. Kako rad se je imenoval Sina človekovega, da bi tudi pred ljudmi povzdignil čast in odliko svoje božje Matere. »Saj se Sin človekov niti imenovati ne bi mogel, če ne bi bila Marija njegova mati,« je v eni izmed svojih homilij pripomnil sv. Beda. In še ob smrti je mislil z otroško ljubeznijo na svojo Mater in s sinovsko skrbjo poskrbel zanjo.

Zanimiva je ugotovitev, da je Cerkve v vsej svoji dolgi zgodovini ljubosumno čuvala nad božjim materinstvom in čiščenjem Device Marije in da je vsakega, ki je le malo zadvomil o Materi božji ali pokazal le nekoliko hladnosti do njenega čiščenja, takoj osumila, da z njegovo vero nekaj ni v redu. Indirektno so se spotaknili ob Marijino božje materinstvo oni krivoverci proih stoletij, ki so trdili, da je imel Jezus samo navidezno telo, in potem oni, ki so učili, da je prišlo Jezusovo telo naravnost iz nebes in samo šlo skozi Marijo, in za njimi še arijanci, ki jim Kristus ni bil pravi Bog, ampak samo človek višje vrste.

Najbolj drzno pa je napadel božje materinstvo Marijino nesrečni carigrajski patriarh Nestorij. On sam in še bolj njegov prijatelj, duhovnik Anastazij, sta začela v pridigah svariti vernike, naj Marije ne imenujejo več Matere božje, ampak samo mater Kristusovo, ker Kristus, ki ga je Marija spočela in rodila, ni bil Sin božji, marveč samo človek, s katerim se je pa pozneje združila druga božja oseba. Razumljivo, da je takšno govorjenje zbudilo veliko nevoljo in razburjenje med duhovniki in pri vernem ljudstvu, ki je takoj zaslutilo, da je sedaj v nevarnosti najvišja čast in odlika Marijina. Zmotni nauk pa se je širil dalje, precej v Carigradu, nekaj tudi po Aziji in grozil tudi Egiptu. Na vesoljnem cerkvenem zboru, ki se je sestal l. 451. v Efezu, je naletel Nestorij na odločnega nasprotnika svoje zmote. Bil je to sv. Ciril, patriarh aleksandrijski, svet in učen mož ter odločen zagovornik časti Matere božje. Ta cerkveni zbor je obsodil Nestorijev zmotni nauk in slovesno razglasil: »Če kdo ne veruje, da je Emanuel res pravi Bog in da je zato sveta Devica zares božja Porodnica, naj bo izobčen.« Prvi resnici, da je Dete v jaslicah res pravi Bog, sledi takoj druga, da je Ona, ki ga je v plenice povila, zares Mati božja. Kjer Kristus, tam Marija.

Verska resnica o božjem materinstvu Marijinem, ki je bila slovesno proglašena v petem stoletju cerkvenega življenja, je postala trden temelj osem drugim verskim resnicam o Mariji. Vsa deličina Marijina izvira iz besed svetega pisma: »Marija, iz kateré je bil rojen Jezus, ki je Kristus« (Mt 1, 16). Ker je Mati božja, zato je brez madeža izvirnega greha in milosti polna, zato je tudi Mati naša in je bila s telesom v nebo vzeta in je delivka vseh milosti.

V Efezu si je Marija izdojevala svojo prvo svetovno zmago. Vse naše verske resnice so se izkristalizirale v verskih bojih in se lepo izoblikovale na nakovalu preganjanj. Skoraj vsak člen naše vere je oškropljen in posve-

20. jan. Sv. Boštjan — (Fort. Bergant).

čen s krvjo mučencev. V načrtu previdnosti božje imajo verski boji to veliko dobro: duhovi se ločijo in razjasnijo se dvoumnosti v verskih vprašanjih. To je volja božja: jasno mora biti potegnjena črta med zarodom kače in med učenci Kristusovimi; med njimi, ki so rojeni iz mesa, in med njimi, ki so rojeni iz Boga; med njimi, ki s Kristusom zbirajo in med njimi, ki v nasprotju s Kristusom raztresajo (Faulhaber).

Tudi lepa resnica o božjem materinstvu prečiste Device se je izkristalizirala v verskem boju in se kar najlepše in najtrdneje izoblikovala na nakovalu preganjanja. Naval pekla je bil zopet sijajno odbit. Marija je zmagala!

Razumljivo, da je med vernim ljudstvom v Efezu ob tej Marijini zma-

gi zavladalo nepopisno veselje. Pri slovesnem nočnem obhodu je bilo vse mesto bogato razsvetljeno in odlične gospe so pred škofi, ki so prišli iz cerkve, zažigale lepo dišeče kadilo. Pri tej prvi slovesni Marijini procesiji so v svetem navdušenju verne množice pele in molile: »Sveta Marija, Mati božja!« Izpolnila se je božja beseda,

izgovorjena kači v raju: »Ti boš zalezovala Njeno peto, Ona pa bo tebi glavo strla.«

Sveta Marija, Mati božja, stopi s svojim božjim Detetom v naročju tudi na glavo tisti peklenski kači, ki dela spore in nesoglasja med nami in smrtno zalezuje naše pošteno in trpeče ljudstvo!

Dr. Andrej Snoj:

O votlini Kristusovega rojstva

Sv. Luka, ki v svojem evangeliju poroča o rojstvu božjega Deteta, pravi glede kraja Jezusovega rojstva kratko: »In porodila je (Marija) sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jaslí, ker zanju ni bilo prostora v prenočišču« (2, 7). Evangelist ne omenja ne hleva ne vola in osla ob jaslíh; zato bi se utegnil komu zbuditi dvom, ali so naše predstave o Jezusovem rojstvu v bornem hlevu pravilne in zgodovinsko utemeljene.

1. Za poznavalca palestinskih razmer bi tak dvom ne bil brez podlage. Kajti iz besede »jasli« v Lukovem poročilu še ni mogoče nujno sklepati na hlev ali živalsko stajo. V Palestini se pogosto dogaja, da ljudje in živina mirno skupaj bivajo v enem ter istem prostoru.

Vendar je, ne glede na staro izročilo, ki pravi, da je bil Kristus rojen v votlini, že iz Lukovega pripovedovanja samega treba sklepati, da evangelist res misli na skalno votlino, t. j. na palestinski hlev kot rojstni kraj našega Zveličarja. Evangelist namreč pripoveduje, da je angel, ki je pastirjem prinesel veselo oznanilo, napovedal tudi znamenje, po katerem bodo spoznali novorojenega Mesija: »In to vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jaslí položeno« (2, 12). Angel je torej označil kot posebnost Kristusovega rojstnega kraja to, da v njem stoje jaslí. S tem pa ni mogel misliti na stanovanjsko hišico v Betlehemu ali okolici — teh je bilo veliko —, ampak ne neko doloteno skalno votlino, ki

je bila pastirjem dobro znana. V mrzlih nočeh in deževnih zimskih dneh še danes pastirji zganjajo svoje črede v skalne votline, ki se najdejo v vsej Palestini in ustrezajo našim hlevom ali živalskim stajam. S »pastirskega polja«, kjer so angeli oznanjali blagovest o Kristusovem rojstvu, je do Betlehema komaj pičle pol ure. Ker je vmes dolina, se je s prostim očesom videl vhod v votlino Kristusovega rojstva. Ni izključeno, da je angel, ki se je pastirjem prikazal v človeški podobi, z roko pokazal proti votlini in so ti natančno vedeli, kam naj gredo iskat božje Dete.

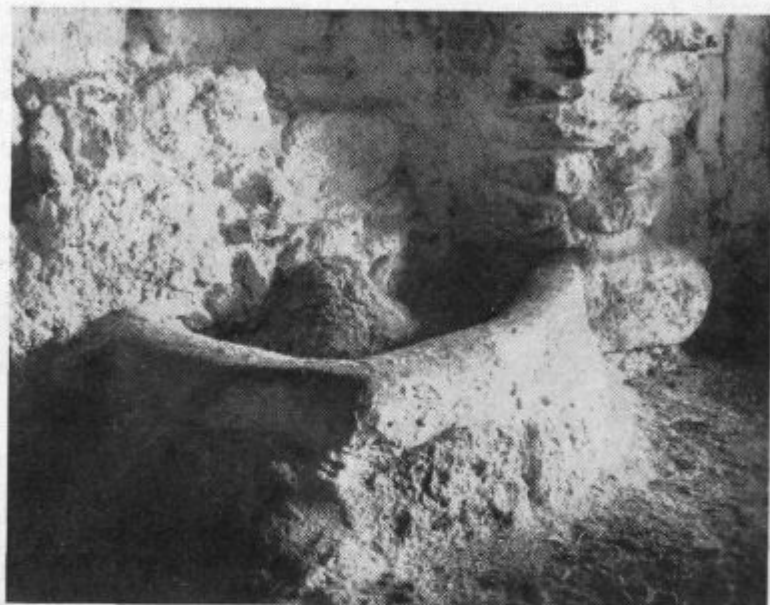
Besedilo Lukovega božičnega evangelija torej v ničemer ne nasprotuje našim udomačenim predstavam o Kristusovem rojstvu, ampak jih samo potrjuje.

Votlina Kristusovega rojstva je danes pod baziliko Kristusovega rojstva. Baziliko je zgradila že leta 330. sveta cesarica Helena, njen sin, cesar Konstantin, jo je dal bogato okrasiti. To je edina palestinska cerkev, ki ni bila nikdar porušena in je še danes ohranjena v prvotni obliki, čeprav je že davno izgubila svoj stari zunanji sijaj. Od glavnega oltarja vodi dvoje stopnic nizdol v rojstno votlino, ki je 12 m dolga, 3 do 4 m široka in kake 3 m visoka. Prav tam, kjer se spodaj stikajo stopnice, je oltar Kristusovega rojstva. Pod oltarjem je v kamen vdelana srebrna zvezda in okrog nje latinski napis: »Tu je bil iz Device Marije rojen Jezus Kristus«. Kake štiri korake

✠ Rožni venec je naša narodna molitev. ✠

vstran, čisto pri tleh, so jasli, kamor je položila Marija božje Dete. Jasli niso bile lesene, ampak v podobi korita v skalo vsekane; sprednji del je bil narejen iz ilovice. Sv. Helena je kamen in ilovico obložila z zlatom, srebrom in dragimi kamni. Ves ta dragoceni nakit je že davno, ob napadih Perzijcev in Arab-

2. Od najstarejših časov si ljudska vera v hlevu ali votlini Kristusovega rojstva poleg jasli, v katerih je nekoč ležalo božje Dete, predstavlja tudi vola in osla. Ali se da tudi to staro in splošno razširjeno prepričanje zgodovinsko zagovarjati? Ali imata vol in osel upravičeno mesto v naših jaslicah?

Jasli v palestinski votlini.

cev, izginil; danes so prvotne jasli obložene le še z marmorjem.

Za kristjana je ta prostor poleg Golgote in Kristusovega groba najsvetejši. Malo je svetišč v Palestini, katerih zgodovinski pomen bi izpričevalo tako staro in nepretrgano izročilo, kakor izpričuje pristnost te častitljive votline in skromnih jasli v njej. Že v sredi 2. stoletja govori sv. Justin, doma iz Nablusa v Samariji, o votlini blizu Betlehema, in cerkveni pisatelj Origen je okrog l. 250. še videl votlino in jasli v prvotni obliki. Spomin na rojstno votlino Kristusovo je bil torej v 2. in 3. krščanskem veku med ljudstvom v Betlehemu in v Palestini tako živ kakor v 1. stoletju. Kako bi sicer mogla Konstantin in sv. Helena zgraditi nad to votlino tako veličastno baziliko v spomin Kristusovega rojstva!

Težko je reči, ali so bile v tisti sveti noči, ko se je rodil Kristus, v votlini kakke živali. Gotovo pa je, da je bila votlina, če so bile v njej jasli, namenjena volom in oslom, ne pa ovcam, ki niso jedle iz jasli. Z zgodovinskega stališča se torej ljudski veri, da sta bila poleg jasli tudi vol in osel, ne da oporekati in se nam ne sme čudno zdeti, če se že na najstarejši sliki Kristusovega rojstva (v katakombah sv. Boštjana, iz 4. stol.) pri jaslicah različno vidita glavi vola in osla.

Od 4. stoletja dalje tudi cerkveni očetje in pisatelji radi govore, da je bil Kristus rojen v sredi med dvema živalima. Zdi se pa, da na mnenje cerkvenih očetov ni toliko vplivalo kako staro izročilo, kakor dva izreka sv. pisma, od katerih se najde eden pri preroku Izaiju, drugi pri preroku Habakuku. Izaija se

pritožuje nad nevhvaležnostjo judovskega ljudstva, ki ne mara poznati svojega Boga, in vzklika: »Vol pozna svojega gospodarja in osel jasli svojega gospoda; Izrael pa ne pozna mene, in moje ljudstvo ne razume« (1, 3). — Pri preroku Habakuku pa beremo v starem latinskem prevodu: »Gospod, slišal sem tvojo napoved in se prestrašil; gledal sem tvoja dela in strepetal. Sredi dveh živali se razodevaš: ko se leto približa, te ugledamo; ko pride čas, se nam pokažeš«.

Na prvi pogled je jasno, da niti Izaija niti Habakuk nista mislila na rojstvo Kristusovo ter na vola in osla ob jaslih. Zvezo med besedilom prerokov Izaija in Habakuka z novorojenim božjim Djetom so napravili šele cerkveni očetje in pisatelji Origen, Ambrozij, Gregorij Niški, Hijeronim i. dr.; njihovemu vplivu je pripisovati, da sta zašla vol in osel na stare slike Kristusovega rojstva in v naše jaslice. Gotovo bi se pa to ne zgodilo,

če ne bi možje, kakor sta bila Origen in Hijeronim, poznali palestinskih razmer in imeli navzočnost živali v betlehemski votlini ne samo za možno, ampak tudi za zelo verjetno.

Božične jaslice, kakor jih vidimo v naših cerkvah in kakor se postavljajo v naših domovih, so torej zgodovinsko povsem utemeljene. Njih podlaga je prelepi Lukov božični evangelij. Kakor so bile vernikom že v najstarejših časih, tako naj bodo tudi nam ljub spomin Nanj, ki je zaradi nas postal ubog, dasi je bil bogat, da bi po njegovem uboštvu mi obogateli (2 Kor 8, 9). Jaslice nam kličejo, da si je On, ki je bil v bornem hlevu rojen, izbral že ob vstopu na svet uboštvo, ponižnost, žrtve za svoj delež; opominjajo nas, da ga tudi mi v tem voljno posnemamo. Ako to storimo, bomo skupaj z njim dajali slavo Bogu na višavah in posredovali na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.

▽ betlehemskem hlevcu

Ni malo zaskrbelo Jožefa in Marijo, ko sta zvedela za razglas cesarja Avgusta. K popisovanju bo treba iti, in sicer v mesto njihovih prednikov, v oddaljeni Betlehem. Dolga bo pot do tja. Šestkrat, morda celo sedemkrat bosta morala med potjo prenočiti, preden dospeta do cilja. Za Marijo bo potovanje še prav posebno težavno. Toda ni vredno tožiti; oblast je stroga in treba je pač ubogati. In sta šla.

V Betlehemu se je nabralo tujcev nič koliko. Zastonj so vse Jožefove prošnje, da bi ju kje vzeli pod streho. Pomagati si bo pač treba na kak način; mračni se že in noči so hladne.

Izven mesta poiščeta votlino, zasilno zaklonišče, ki je že bogve kolikim revnim potnikom služilo za skromno prenočišče. In tu je Marija, kateri takrat, če se vsa izročila ne motijo, ni bilo niti petnajst let, rodila svojega Edinorojenca, ki je z nebesnih višav stopil na našo zemljo, da bi, nam enak, laže mogel pokazati pot iz doline solz v večno blaženstvo.

Živali, ki so bile tam zraven, so gledale božjega Novorojenčka in so ga grele s svojim toplim dihom. Najnižji in najrevnejši med narodom, pastirji z betlehemskih pašnikov, so ga prvi prišli moliti. Tu sem je svetla zvezda privedla tri Modre, iskajoč Resnice, kjer so našli Dete, ki je v tej borni votlini odprlo prvokrat svoje oči, ki naj bi svetu užgale luč prave medsebojne ljubezni.

Danes stoji na tem kraju bazilika. Po stopnicah, vsekanih v skalo, dosežeš v votlino, kjer se je rodilo božje Dete. Tri in petdeset svetilk jo razsvetljuje stalno noč in dan. Tla so pokrita z belim marmorjem. Na desni strani v majhni absidi je vložena v marmor en tlak srebrna zvezda, okrog katere bereš latinski napis, da je tu Marija rodila Jezusa Kristusa. Nekaj korakov stran je kapelica z oltarjem sv. Treh kraljev in z jaslicami. V skalo vsekano majhno korito, iz katerega so živinčeta zobala

svojo krmo. V te kamnite živalske jasli je v oni prvi božični noči Marija položila svoje Dete. Ko je ob zori mali Sinček dvignil svoji drobni ročici proti nebu, od koder je prišel, tedaj Marija ni več mislila na svojo revščino in uboštvo, ob neizmernem zakladu, ki ga je nosila na svojih rokah.

Pozabiš, kje prav za prav si! Ne vidiš grških in armenskih popov, ne mohamedanskega stražnika, ki čuva, da se na kraju, kjer je bil rojen Kralj miru, ne pobijejo razkolniki med seboj! Ne vidiš zlatih in srebrnih svetilk, ne dragocenega marmorja, ne bogatih zaves. Ničesar tega ne vidiš. Gledaš samo kraj, kjer se je rodil Otrok, h kateremu se že dve tisočletji stegajo roke vseh katoliških otrok sveta. Tu je ležalo božje Dete, ki je s svojimi malimi, nežnimi ročicami ljubkovalo svojo mlado Mamico; tu mu je morda Marija pela svojo prvo uspavanko v mehki blagoglasni hebrejščini.

To so jaslice, kraj Gospodovega rojstva; neznaten pa vendar tako ljubek kraj, kamor hrepene zlasti v sveti noči vsa čista in ponižna srca. Za vedno se ti vtisne v spomin. Ne boš ga pozabil vse dni življenja, če si imel srečo, da si ga mogel enkrat objeti z lastnimi očmi.

Anton Čadež:

Papež posveča svet brezmadežnemu Srcu Marijinemu

Leta 1917., proti koncu prve svetovne vojske, se je prikazala presveta Devica, Mati Jezusova, večkrat trem nedolžnim otrokom v Fátimi na Portugalskem. Ko jim je nekega dne odprla tudi pogled v pekel, kamor so obsojene duše grešnikov, je rekla: »Gospod Bog hoče, da se za rešitev grešnikov vpelje pobožnost do mojega brezmadežnega Srca.« Dostavila je še tudi: »Če ne bodo nehali žaliti Boga, se bo vnela nova, še mnogo hujša vojska.« Nato je ponovno izrazila željo, naj se ljudje posvečajo njenemu brezmadežnemu Srcu in naj prve sobote v mesecu prejemajo zadoščevalno sveto obhajilo.

Narodi niso nehali žaliti Boga. Divje se je razbesnela nova vojska, strašna in obsežna! Prikazovanje Naše Ljube Gospe Fátimske je pa zdaj razvnelo ne le na Portugalskem, marveč po vsem širnem svetu nov ogenj ljubezni do Jezusove Matere, ki je dosegla vrhunec prav v 25. letu prikazovanj in v četrtem sedanje vojske.

Prav sedaj, v tem pretresljivem času, je pa sveti oče Pij XII. — ustrežajoč vsestranskim željam katoliškega sveta — posvetil vse narode brezmadežnemu Srcu Marijinemu, da bi se vnel nov pla-

men ljubezni med človeštvom, ki ga razpalja medsebojno sovraštvo.

V soboto, dne 31. oktobra 1942, je sveti oče ob zaključku jubilejnih slovesnosti, ki so jih na Portugalskem praznovali v spomin na prikazovanja v Fátimi, spregovoril res očetovske besede celotnemu portugalskemu narodu. Pri tem se je spominjal tistih žalostnih časov, ko je portugalsko ljudstvo, ogroženo od protikrščanskih in protinarodnih revolucionarjev, bilo na tem, da ga zadene usodna nesreča, pa mu je po usmiljenem posredovanju Device Marije zasvetila luč, da se je oprijel starih krščanskih izročil.

Papež je dalje izrekel priznanje vsem, ki jih je božja Previdnost izbrala, da so nudili pomoč pri tej duhovni obnovi. Zahvalil se je pa predvsem Materi Mariji.

Rdeča nevarnost, ki je bila že tako blizu, je bila leta 1934. na Portugalskem nenadoma odgnana. Dežela je nato uživala presenetljiv mir, ki je sicer zahteval mnogo žrtev, a brez razdiralnih in pogubnih nasledkov, kakršne drugod povzroča uničevalna vojskina vihra, ki se obupno razpalja vsepovsod.

Portugalci so že spričali svojo hvaležnost s tem, da so posebno v letu 1942. na izreden način poveličevali Marijo Fátimsko, n. pr. meseca aprila v Lizboni;

Z Marijo v novo leto!

Nepozabno leto,
mučeniško sveto,
kam si se izlilo,
kam si potopilo
svet solza in bolečin?

Ti, ki v dalji vstajaš,
leto, ki prihajaš:
kaj v naročju nosiš,
kaj na pot nam trosiš,
trnje ali šopke rož?

Vse skrivnost globoka,
Sveta božja roka
nam načrte briše,
zgodovino piše
preko misli vseh rodov.

Vemo samo eno:
Srce prebodeno
bo nad nami bdelo.
Nas in dom otelo
bo Marijino Srce.

M. Elizabeta, O. S. U.

dalje z narodnim romanjem v Fátimo meseca maja; nato z evharističnim slavljem mladine, kakor tudi s tem, da so poklonili Mariji zlato, z dragulji okrašeno krono; najbolj pa z ljubeznijo, ki so jo spričali svoji vzvišeni Zaščitnici dne 31. oktobra 1942.

Hvaležnost za pretekle dobre je poroštvo, da bo narod ohranil zaupanje Mariji tudi za naprej. To zaupanje bo imelo zaslombo v dejavnem krščanskem življenju: če bodo portugalski verniki vse storili, kar je mogoče, da ne bodo pozabili izrednih milosti Marije Device; če se bodo ogibali greha; če bodo sol zemlje, ki ohranja in razsvetljuje sredi tolikega zla; če bodo skrbeli za čistost — skratka: če bodo živeli kot iskreni in prepričani katoličani.

Pojdimo k Mariji vsi, saj nam le Ona s svojim materinim Srcem more pomagati.

*

Nato je sveti oče k Brezmadežni dobesedno takole molil:

»Kraljica presvetega rožnega venca, pomoč kristjanov, pribežališče človeškega rodu, zmagovalka v vseh božjih bojih! Ponižno se klanjamo pred tvojim prestolom v zavesti, da nam boš milostna in da prejmemo pomoč v sedanjih sti-

skah. Ne zanašamo se na svoje zaslужenje, ki ga ne morem ceniti dovolj visoko, marveč edinole na neizmerno dobrotljivost tvojega materinskega Srca.

Tebi, tvojemu brezmadežnemu Srcu, se mi kot skupni oče velike krščanske družine, kot namestnik Njega, ki mu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, od katerega smo prejeli skrb za vse duše, odrešene z njegovo krvjo in raztresene po vsem svetu, — zaupamo v tej usodni uri, tebi se izročimo in posvetimo ne samo sveto Cerkev, mistično telo tvojega Jezusa, ki trpi in krvavi in je polna vsakovrstnih bolesi, marveč tudi ves svet, ki je razdejan zaradi škodljivih razprtij, razpaljen z ognjem sovraštva, žrtev lastnih grehot.

Neizmerna je danes gmotna zguba in npravna propast, nepopisna bolest, silne so smrtne težave po deželah, globoka je žalost med materami, zaročenci, med brati in nedolžnimi! Koliko mladostnih življenj je uničenih, koliko teles zdrobljenih in okrnjenih v teh groznih in brezsrčnih bitkah! Koliko duš je mučenih in v smrtnem boju, koliko v nevarnostih, da se večno pogube!

O Mati usmiljenja! Izprosi nam mir od Boga, predvsem pa milosti, ki bodo mogle hipno spreobrniti svet, milosti, ki

pripravljajo, zbujaajo in zagotavljajo mir. Kraljica miru, prosi za nas! Daj vojskujočemu svetu mir, ki po njem koprni: mir resnice, pravičnosti in ljubezni Kristusove. Podeli mir na bojiščih, mir v dušah, da se bo v tihotni spokojnosti moglo širiti kraljestvo Kristusovo.

Raztegni svoje pokroviteljstvo čez nevernike in čez vse, ki še tavajo v smrtni senci; nakloni jim mir in poskrbi, da jih obsije sonce resnice, da bodo mogli z nami pred Odrešenikom sveta ponavljati: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji!«

Izprosi tudi narodom, ki jih loči od nas zmota in razkol, in zlasti tem, ki so ti posebno pobožno vdani, — tako da ni bilo hiše, kjer bi ne bile izpostavljene tvoje častitljive podobe, pa jih danes morajo skrivati in shranjati za boljše čase, — izprosi jim mir in pripelji jih nazaj v edinstveni hlev Kristusov, k pravemu in edinemu pastirju!

Preskrbi mir in svobodo vsej sveti Cerкви božji, ustavi povodenj modernega poganstva, ki je docela zakopano v gmoto. Užgi med verniki ljubezen do čistosti

in vnemo za dejavno krščansko življenje. Obudi apostolsko gorečnost, da bo ljudstvo, ki služi Bogu, napredovalo po številu in po zaslužnih delih.

Končno: Kakor se je Srcu tvojega božjega Sina posvetila Cerkev in ves človeški rod, ki poklada v to Srce — kot vir zmaže in zagotovilo rešitve — vse svoje zaupanje, tako naj bo isti človeški rod od danes na vse čase posvečen tebi in tvojemu brezmadežnemu Srcu, o Mati naša in Kraljica sveta! Naj tvoja ljubezen in zaščita pospeši zmago kraljestva Kristusovega, da te bodo vsi rodovi — pomirjeni med seboj in z Bogom — čistili in s teboj od kraja do kraja zemlje prepevali večni Magnifikat slave, ljubezni in hvaležnosti božjemu Srcu Jezusovemu, saj samo v njem moremo najti resnico, življenje in mir!«

Po govoru je papež Pij XII. očetovsko blagoslovil voditelje portugalskega naroda in vse ljudstvo. — Poslanica svetega očeta je bila navdušeno in s hvaležnostjo sprejeta po vseh krajih Portugalske, užgala je pa tudi drugod novo ljubezen do brezmadežnega Srca Marijinega.

Anton Čadež:

Pobožnost brezmadežnega Srca Marijinega

To češčenje — potrjeno in priporočeno v Fátimi po Mariji sami, je namenjeno Srcu Marijinemu, ki je simbol njene popolne ljubezni do Boga in do ljudi.

Začetek sega v 17. stoletje. Med osebami, ki so to češčenje posebno priporočale, se omenja zlasti goreči častilec Marijin, duhovnik Janez E u d e s (1601 do 1680). Svetniki vseh stoletij so v svojih spisih in govorih slavili ljubezni polno Srce Marijino in v počaščenje vpeljavali presrčne nabožne vaje. Sveti Bernard († 1159) n. pr. je zaklical: »Odpri, o Mati usmiljenja, vrata svojega milosti polnega Srca objokanim otrokom Adamovim. Ob-

čudujem tvoje Srce zavoljo bogatega usmiljenja, o Kraljica moja!«

Sv. Cerkev je češčenje Srca Marijinega pospeševala zlasti s tem, da je dovoljevala ustanovitev primernih družb in bratovščin, ki so netile v vernikih razumevanje in vnemo za ljubezen do usmiljenega Srca Marije brezmadežne. Ko je začelo češčenje presv. Srca Jezusovega zmagoslavno prodirati po vseh deželah, se je nehote in brez pritiska razvijala tudi pobožnost do brezmadežnega Marijinega Srca. Saj je to tako naravno: ni jih src, ki bi bili tako tesno združeni na zemlji in v nebesih, kot sta srca božjega

Sina Jezusa in njegove Matere. Zato je najkrajša in najgotovejša pot, če hočemo priti k Jezusu — pobožnost k N. Lj. G. presvetege Srca.

Da naj obedve pobožnosti hkrati negujemo, nas nagiblje tudi čudodelna svetinja Brezmadežne. Saj je

po Mariji sami prišlo naročilo, naj verniki svetinjo, ki jo je v čudovitem videnju pokazala usmiljenki bl. Katarini Labourè, s trdnim zaupanjem nosijo in spoštujejo in tako združujejo češčenje obeh presvetih Src: Jezusovega in Marijinega. Čudodelna svetinja ima — kakor znano — na eni strani napis: »O Marija brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo!« Na drugi strani pa vidimo — kakor je to opazila redovnica Labourè v prikazni: začetnico imena Marijinega — veliki M — ki ima na vrhu križek, pod črko pa presv. Srci Jezusa in Marije, prvo obdano s trnjem, drugo prebodeno z mečem. 12 zvezd naokrog pomeni v smislu razlagalcev — kreposti Marijine. — Te čudodelne svetinjice je bilo v kratkem razdeljene na milijone. Sledile so očitne milosti, spreobrnjenja trdovratnih grešnikov in nenavadna ozdravljenja. (Omenjamo spreobrnjenje

judovskega učenjaka Alfonza Ratisbona.)

22. jan. 1837 je bila v Parizu pri cerkvi N. Lj. G. Zmagovalke ustanovljena družba sv. Srca Marijinega, ki so se nje člani odločili posnemati usmiljeno ljubezen Srca Marijinega do bližnjega in skrbeti za spreobrnjenje grešnikov. Družbo je papež Gregorij XVI. potrdil in z odpustki obdaril.

V času, ko je bila slovesno razglašena verska resnica o brezmadežnem spočetju Marije Device (1854), je nastala misijonska družba presv. Srca Jezusovega. Nje člani so posebno pospeševali tudi pobožnost N. Lj. G. presv. Srca. Kot bratovščina je bila osnovana in cerkveno odobrena leta 1864. v Isudunu na Francoskem s sedežem v cerkvi sv. Srca Jezusovega. Kmalu so poleg te cerkve sezidali še drugo cerkev na čast N. Lj. G. presv. Srca. Podoba Marijina je bila slovesno kronana 8. sept. 1869. Deset let nato je bil glavni sedež te bratovščine preložen v Rim.

Misijonarji presv. Srca Jezusovega obhajajo praznik N. Lj. G. presv. Srca s posebno mašo in s posebnimi dnevnimi molitvami (brevir) zadnjega majnika.

Namen bratovščine N. Lj. G. presv. Srca, ki ima v ljubljanski škofiji svoj sedež v stolnici ljubljanski z lastnim oltarjem, je tale:

1. Častiti Marijo v njenem razmerju do Srca Jezusovega z jutranjim in večernim vzklikom: »N. Lj. G. presv. Srca, prosi za nas Boga!«

2. Priznati mogočni vpliv, ki ga je Jezus prepustil svoji Materi nad svojim božjim Srcem.

3. Doseči po mogočni priprošnji N. Lj. G. presv. Srca od Jezusa, da bi se srečno iztekle vse težave, dušne in telesne.

Sopraznik Srca Marijinega se je obhajal v raznih krajih ob različnih časih kot krajevni sopraznik. 18. aprila 1914 je pa bilo končno določeno, naj združijo častilci Srca Marijinega svojo pobožnost na sopraznik, ki pade na soboto po osmini praznika sv. Reš. Telesa, t. j. na dan po prazniku presv. Srca Jezusovega. To hoče poudariti tesno zvezo med Srcem Jezusovim in Marijinim in potrebo vzajemnega češčenja.

Dr. Janez Oražem

Maša - naša daritev

Mnogo skritih hrepenenj človeške duše kaj lepo razodevajo otroške igre. Deklice se n. pr. ne vedoč zakaj, najrajši igrajo s »punčkami«, fantki pa se gredo »ravbarje in žandarje«, vojake in druge borbene igre, neredko pa tudi »mašnike«. Koliko nadobudnih fantičev, ki so bili nekajkrat v cerkvi, vam z »vsem ornatom in pobožnostjo« doma dan za dnem »mašuje«. Res je to igra, a iz nje nedvomno seva tudi želja, da bi res kdaj mogel maševati. Nekaterim se ta želja izpolni, drugim pa ostane od tega le topel spomin na lepe otroške sanje.

In vendar ni nobene ovire, da ne bi mogli »maševati« vsi, tudi ko odrastemo!

Mašo opravlja in daruje Jezus sam; on je pravi mašnik ali duhovnik; brez njega ni maše. To je čudovito velika, pa nam žal dostikrat premalo živa resnica. Pri vsakem oltarju — naj bo to oltar sv. Petra v Rimu ali oltar male kapelice na Kredarici ali zasilni oltar vojnega kurata in misijonarja — pri vsakem mašuje Jezus. Pravi, živi Jezus? Seveda. Pri vsakem oltarju je Jezus osebno navzoč in sam opravi svojo daritev, torej res on sam — mašuje.

Za svojo daritev pa potrebuje Jezus posredovalca, ki si ga sam izbere po posebnem zakramentu svetega reda ali mašniškega posvečenja. Ta nastopa, moli in dela v imenu Jezusovem in namesto Jezusa. Ves se njemu »posodi«, zato je za vsako mašo potreben. Kakor brez Jezusa tako tudi brez posvečenega duhovnika ni Jezusove daritve — ni maše. Tudi duhovniki darujejo Jezusovo daritev — mašujejo.

Noben mašnik pa ne sme maševati čisto sam, tako da bi prav nikogar ne bilo pri maši. Vsaj strežnik, in če tudi tega ni, vsaj kateri koli človek mora biti v cerkvi ali kapeli, da se sme maša vršiti. Pri čisto prazni cerkvi brez sleherne žive duše poleg mašnika maše ne sme biti. Zakaj ta stroga cerkvena zapoved? Zato, ker je maša javna daritev, daritev družbe, daritev nas

ZAPISKI

Nadloge naših dni tarejo vse ljudi, ves svet, ene bolj, druge manj. Vojska je šiba, pa naj se reče, da smo jo sami spletli, ali da je kazen pravičnega Boga, ki ravna po svoji neskončni modrosti. Lahko trdimo, da so sedanje vojskine stiske poslone kot kazen za greh, ki se je tako bahato šopiril zlasti po zadnji (prvi) svetovni vojni. Naša trditev ima dokaz tudi v besedi Kraljice rožnega venca, ki je pred 25 leti v portugalski Fatimi sama napovedala, da bo prišla še hujska vojska, če se ljudje ne bodo spreobrnil in spokorili. Prav zato je pa že takrat pripočela v prikazni dvema deklicama in enemu fantiču, naj molijo in opravljajo molitev rožnega venca za grešni svet in naj zadoščujejo prečistemu Srcu Marijinemu in da naj isto priporoče tudi drugim.

Sveta katoliška Cerkev je v teh letih povsod in pri vsaki priložnosti svarila, naj se narodi odvrnejo od greha, od nevere, od zaverovanosti v svet, naj se znebe malomarnosti in brezbriznosti za Cerkev in za Kristusa.

Pa se je to zgodilo? Ali je svet slušal prosee glasove?

Tisti, ki bi bili najbolj potrebni, da bi pomagali pomiriti in potolažiti pravičnega Boga in odvrniti napovedano kazen, so še vedno zakrknjeni in le od daleč gledajo, kako drugi dobri verniki praznujejo prve petke, kako prihajajo k skupnim verskim vajam, kako se shajajo k molitvi rožnega venca pred Najsvetejšim, prosee za mir, za konec težkih preskušanj, pa tudi za spreobrnjenje grešnikov. Kakor se vidi, je bilo molitve zanje še premalo, ker ostajajo neobčutni in trdovratni. Vztrajajmo v molitvi, da jih bo val božjega usmiljenja in milosti končno le premagal. Predvsem so pa našega posredovanja pri Bogu potrebni tisti nesrečni rojaki, ki ho-

V zadnjih letih so se ponavljale go-reče prošnje iz raznih škofij, da bi se smele posvetiti brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Sv. oče je 31. oktobra 1942

ustregel tej želji na širši način tako, da je posvetil sebe, sveto Cerkev in vse narode celega sveta Marijinemu Srcu in prosil miru.

čejo s strašnimi zločini nad lastnimi brati »osvoboditi« deželo. Raj pričakujejo, pa ustvarjajo gorje in peklo.

Ker se greh množi, četudi je del našega naroda v molitvi in spokornosti občudovanja vreden, ker so nekateri ljudje med nami še okrutnejši, brezsrčnejši, bolj pogreznjeni v zlo, bolj odtujeni veri in Cerkvi, se je bati, da bodo usodne preskušnje še dalje trajale, če se ne bodo še poostrihle. Zato pa opominjamo, zlasti tiste, ki jih udarec roke božje še ni zmodril: Obrnite se tudi vi k Bogu z vsem mišljenjem, z vsem srcem in z vsem dejanjem!

Vrnimo se k starim izročilom! Zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac je za rožnovenski mesec poslal svojim duhovnikom in vernikom ganljivo spisano okrožnico, ki je v nji priporočil molitev rožnega venca. V poslanici je tudi ta-le odlomek:

»Razmere, ki v njih živimo, dogodki, ki jih doživljamo, nam dovolj glasno govore, kako zares nujno je, da se povrnemo k starim krščanskim izročilom. Na tisoče družin je nesrečnih. Na tisoče otrok ne ve ne za očeta ne za mater. Mnogoterim preti beda vsake vrste, lakota in bolezen. Nekaterim je življenje v stalni nevarnosti ponoči in podnevi.

Naj zvrčamo krivdo za vse to, kar nas danes teži, na kogar koli, eno je gotovo: največ je kriv vsega tega greh in spačenost ljudi, saj stoji zapisano: »Pravičnost narod povzdiguje, greh pa ljudstva nesrečna dela.« (Preğ 14, 34.) Ni ga peresa, ki bi moglo opisati in očrtati vse to, kar danes človeštvo trpi.

Zgodovina sv. Cerkve Kristusove nam pa spričuje, da se je krščansko ljudstvo v vseh nesrečah najrajši in najuspešneje obračalo k Materi božji s prošnjo za njeno posredovanje pri Bogu. Skupna molitev rožnega venca ni ostala nikdar brez blagoslova z nebes. Posebno tu velja obljuba Odršenikova: »Ako se na zemlji dva izmed vas zedinita v kateri koli prošnji, jima bo vse storil moj Oče, ki je v nebesih. Kajti kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi.« (Mt 18, 19—20.) Naj ne bo nobene krščanske družine, ki bi ne vpeljala zopet te lepe krščanske navade: skupne molitve rožnega venca.«

vseh. To »javnost«, to družbo mora nekdo zastopati, mora nekdo od nje sodarovati. To se pravi: pri maši moramo vsi sodelovati, ali če hočete, vsi »maševati«.

To izvira predvsem iz one globoke resnice, da smo po krstu vsi tako tesno Jezusu pridruženi, da smo kakor eden pred Bogom. Sv. Pavel bi dejal, da smo vsi skupaj eno telo — mi udje, Jezus glava. Bogoslovni učenjak pa bi rekel, da smo vsi skupaj skrivnostni ali mistični Kristus. Zaradi te edinosti, ki jo je Jezus sam hotel, pa Jezus obenem s seboj tudi nas. Bogu daruje in hoče, da se z njim tudi mi sami darujemo ter smo tako sodarovalci pri njegovi daritvi.

Naše duhovništvo ali mašništvo res ni tako kot duhovništvo posvečenega duhovnika, ki je dobil za svojo službo poseben zakrament. Zato mi maše sami ne darujemo, marveč le sodarujemo in sodelujemo pri njej. To pa ravno pomeni, da pri maši nismo samo gledalci kakor pri igri v dvorani ali kino predstavi, tudi ne samo poslušalci kot pri koncertu, pa tudi ne samo pobožni molivci, ki se ne brigajo, kaj se na oltarju godi. Rekli bi lahko, da smo pri maši resnični soigralci, ker je maša največičastnejša drama, ali sopevci, ker je maša najpopolnejša hvalnica Bogu, najbolj pravilno pa pravimo, da pri maši vsi sodarujemo.

V luči te resnice bi morali »udeleževanje« pri maši še v marsičem preusmeriti in izboljšati: rajši rabiti molitvenik z »mašami« kot so v duhovnikovi mašni knjigi (misalu), vpeljati glasno skupno molitev nekaterih molitev, dati mašnim pesmim več daritvenega duha in v ljudsko petje res vso cerkev pritegniti, privaditi se na nekatera drobna dejanja, ki bi nas bolj povezovala z duhovnikom (pokrižanje ob pravem času, trkanje, prikloni, klečanje). Čeprav so to bolj zunanje stvari, so potrebne in koristne, kajti človek ni zgolj duh, zato mu moramo novega duha dajati vedno v primerni telesni ali vidni posodi. Najbolj važno pa seveda je, da se skušamo vedno živo zavedati, da smo k sodarovanju vsi poklicani.

Iz otroških let se spominjam našega starega ujca, ki je bil pri maši vedno v klopi poleg oltarja, kjer je bil ključar in cerkovnik podružne cerkve. Vso mašo je molil rožni venec, a ves čas gledal na oltar in z očmi kar »požiral« duhovnika. Po povzdigovanju pa je — in to mi je ostalo najbolj v spominu — vedno obenem z duhovnikom nekoliko povzdignil svoje koščene roke, se zazrl v sveto hostijo ter se ves nekako vzravnaval in privzdignil, kot bi se hotel nekemu dati. Ne vem ali je bila to samo njegova poseb-

nost ali je pa ostanek kakšne splošne stare navade, napravil je to tako pobožno in lepo, da je bilo njegovo ravnanje zame in morda še za koga najbolj nazoren pouk, da je maša zares naša daritev, pri kateri moramo sodelovati in darovati.

„Maša“ ali „sveta maša“ — kaj je prav?

Piše, govori, sliši se obojé; prav tako »obhajilo« — »sveto obhajilo«, »spoved« — »sveta spoved«. Morebiti si bil kdaj že sam v zadregi, kako naj rečeš. Če rečeš, kakor govoriš doma ali s svojimi vrstniki, kar »maša«, »spoved«, »obhajilo«, je nekam nerodno, če o tem govoriš z duhovnikom, redovnikom; pa zopet čutiš, da je zelo prisiljeno, kar zoprno tudi s takimi ljudmi večno govoriti »sveta maša« itd. Nekateri menijo, da je zaradi spoštovanja, ki smo ga dolžni, vendar le treba govoriti in pisati besedo »svet« ... Kaj je torej prav?

Prav je gotovo to, kakor piše in govori Cerkev in s svojim načinom pisanja in govorjenja tudi nas uči, kako naj mi pišemo in govorimo.

Cerkev pa v svojih službenih, bogoslužnih knjigah in spisih — uradno — piše in govori ved-

Edino zdravilo današnjih dni. Ko je bilo tam poleti okrog 30.000 francoskih romarjev hkrati v Lurdu, jim je tretji dan pri skupni pobožnosti govoril tudi lurški škof Choquet. Najtehtnejše besede, ki jih je romarjem polagal na srce, si zapomnimo tudi mi, saj se zdi, kot bi bile nalašč naslovljene tudi na slovensko javnost:

»Boga moramo postaviti na prvo mesto;

znebiti se moramo verske nevednosti;

dobro preberimo sv. Evangelij, da prepoji s svojim duhom naše življenje;

osvojiti si moramo zdrave in krepke ideje

in popraviti svojo vest, da bo boljša, čistejša, vernejša.«

Socialni pomen krščanstva. Rešitev socialnega vprašanja ni v krivi veri zločinskega komunizma, marveč v krščanstvu, ki združuje pravičnost z ljubeznijo, ki celi rano pri korenini. »Kristus ne pripada nobeni stranki, nobenemu družabnemu razredu, nobenemu programu, — Kristus pripada vsem in vsakemu; ne socializira tovarn, obratov, rudokopov, strojev — to bi bilo površno zdravljenje bolnika in bi pospešilo le smrt —; Kristus socializira, pobrati ljudi, poboljša

Bazilika Kristusovega rojstva.

človeka, mu poplemeniti srce, da bolj spoštuje ženo; Kristus stori, da so otroci boljši do staršev, delodajalci do delavstva, gospodarji do nastavlencev. Bodimo prepričani: Socialno vprašanje bi bilo ugodno rešeno tisti trenutek, ko bi prava krščanska ljubezen zagospodovala vsem dušam! (T. Toth.)

Čistost in pogum; kras in bramba mladine. Na praznik Kristusa Kralja je papež Pij XII. sprejel v vatikanskih prostorih 4000 zastopnic verskega združenja z imenom: Hčere Marijine, ki ima svoj sedež pri baziliki sv. Neže. Ta zveza je bila ustanovljena pred 75 leti. Sveti oče se je zahvalil za duhovne darove, ki mu jih je zveza poklonila in za lep prispevek, namenjen za novo cerkev sv. Evgenija v Rimu. V ognjevitih besedah je nato osrčeval zbrane mladenke, naj v varstvu Brezmadežne in po zgledu junaške device in mučenice svete Agneze napredujejo v čistosti in neustrašenosti. Te dve čednosti sta potrebni vsekdar, pa bolj ko kdaj še v današnjih okoliščinah, saj sta dika in obramba mladega rodu. V nadaljnjih očetovskih besedah je stavil sv. oče pred oči zbrane družbe vzvišeni zgled Brezmadežne in orisal kreposti nežne svetnice Agneze, »ki bi ne bila zmogla prenesti za Jezusa mučeniške smrti, če bi poprej njena duša ne bila odmrta zemeljskim željam«.

Lurd v Zagrebu. Po prizadevanju nadškofa dr. Stepinca je bila 6. decembra 1942 ustanovljena nova župnija v Zagrebu. Imenovala se bo po svoji cerkvi, ki je posvečena Mariji Lurški; župnija Matere božje Lurške. Sedež in središče ima v Zvonimirovi ulici. — Pripomnimo, da je bila pred kratkim (20. septembra 1942) izročena oskrbi oo. tretjerednikov franč. samostana sv. Ksaverija nova župnija sv. Frančiška Ksav. s slovensko sv. mašo v staroslovenskem jeziku, ki jo je opravil nadškof dr. Stepinac. Ta župnija obsega dele župnije sv. Marka, sv. Ivana, sv. Mirka in selo Gračani.

Največ zastopnikov vnanjih držav ima — Vatikan. Sveta stolica

21. jan. Sv. Neža. (Kip Robbove delavnice iz srede 18. stol. Uršulinke, Ljubljana).

no brez pridevka »svet«. Ves rimski obrednik, ki je v tem odločilen, nikjer ne piše »sv. maša«, »sv. obhajilo«, »sv. spoved«, »sv. krst« itd., ampak vedno brez pridevka »svet«, kar samo »maša«, »obhajilo«, »krst« itd. Prav tako rimska mašna knjiga vedno samo: »maša«, »obhajilo«, »spoved« brez pridevka »svet«.

Naši Slovenci od nekdaj in povsod govore s Cerkvijo brez pridevka »svet« kar samo: »maša«, »spoved« itd.: pri maši sem bil, k maši pojdi, za mašo daj; prav tako: nova maša bo; zlato mašo je pel; k spovedi grem, pri obhajilu sem bil; naš Janezek je bil že pri prvem obhajilu; h krstu nesó; birmo bom vezal itd., itd.; s pridevkom »svet« se silijo samo, kadar mislijo, da morajo to besedo rabiti zaradi kake cerkvene osebnosti, ki z njo govore. Med seboj je po stari dobri navadi, pač iz starega cerkvenega izročila izviraajoči — nikoli ne rabijo.

Cerkvena torej raba tega pridevka prav gotovo ni, prav tako ni slovenska. In za

29. jan. Sv. Frančišek Sal. (Kip Robbove delavnice iz srede 18. stol. Uršulinke, Ljubljana).

poslušanje prijetna tudi ne; pogosto kar zoprna, skoraj nesлана.

Pa vendar — porečeš — beseda »svet« le pomeni spoštovanje do teh dejanj in reči, saj so vendar najsvetejše, kar Cerkev ima, kar se na svetu godi.

Prav gotovo! In prav zato, ker so te reči tako nad vse svete, prav zato jim Cerkev besede »svet« ne prideva.

So namreč nekatere osebe in nekatere stvari same v sebi in same po sebi tako svete, da pridevka »svet« ne potrebujejo, ga niti ne prenesó ne, ker tak pridevek njih svetost samo nekako zmanjša — veličastno svetost oslabi.

Tako oznake »svet« ne prenese n. pr. beseda Bog, saj je Bog sam v sebi svet, svet po svojem notranjem bistvu, svetost sama. Prav táka je z besedo »Jezus«, z besedo »Kristus«,

uživa zaupanje vsega sveta, saj je danes že 40 nevtralnih in vojskujočih se držav, ki imajo diplomatske predstavnike pri Vatikanu. Že med sedanjo vojsko so ustanovile diplomatsko zvezo s cerkveno državo: Zedinjene države, Japonska, Finska in narodna Kitajska s sedežem v Čunkingu.

Plemenita poteza. Novi mostarski škof dr. Peter Čule je ob svojem posvečenju podaril 100.000 kun v dobre namene. Ta velikodušni dar je mogel pokloniti, ker je imel nekaj lastnih prihrankov, drugo je pa zbirka školijske duhovščine, ki je bila prvotno namenjena za nov škofov ornat, pa je šla glede na časovne okoliščine v nujnejše potrebe.

Za svetništvo. Med cerkvenimi procesi za proglasitev svetništva je na vrsti tudi razprava, da se doseže beatifikacija služabnika božjega Ludovika N e c c h i j a, ki je bil po poklicu zdravnik. Umril je v sluhu svetosti kot tretjerednik sv. Frančiška. Zaradi tega je kot »promotor« določen rektor katoliške univerze v Milanu, znani učejnjak frančiškanskega reda o. Avguštin Gemelli.

Da se ogenj vzdržuje. Če je resničen pregovor: »Inter arma silent musae« — v vojnem času umetnost počiva — ne sme ta rečenica veljati za živahnost v verskem in cerkvenem življenju, ki v takih časih kaj rada zajde na rakovo pot. V ogrskem glavnem mestu — v Budimpešti — so prav zato, da bi versko življenje v tej borbeni dobi ne trpelo škode, sklicali deželni katoliški shod, ki je trajal od 2. do 8. oktobra in je že XXX. te vrste.

Dnevno so se vrstili hkrati s cerkvenimi verskimi vajami posveti in zborovanja za posamezne stanovce: za žene, za može, za katol. časnikarje, za kat. cerkvene umetnike, za vseučilišnike in dr. Najvažnejšemu vprašanju naših dni: »skrb za dobro vzgojo mladine, skrb za družino in narod« — so določili nedeljo. »Imamo za veleizdajstvo« — je poudarjal glavni govornik Szinyei-Merse, minister za pouk in bogočastje, »nakane tistih, ki bi hoteli šolo in ogrsko mladino vpreči v službo katere koli strankarske politike, ali ki bi hoteli potom šole odtujiti ogrsko mladino večnim

idealom svetega Štefana, zavetnika Ogrske.

Duša katoliškega shoda je bil ogrski primas, kardinal dr. Justinijan Serédi, ki je največkrat nastopil kot govornik in je zlasti akademikom polagal na srce značajnost in trdnost v krščanskih načelih, kajti »največji notranji sovražnik Cerkve in naroda sta mlačnost in brezbriznost«.

Beležke

Še vedno raste število mučencev med našimi ljudmi. Dne 25. oktobra ponoči so komunisti ugrabili mladega duhovnika, kaplana Antona Hočevarja v Perovem pri Grosupljem in ga nekje v bližini Podlipoglavja v gozdu umorili. Vsa soseska se zgrajala nad zločinom brezvestnih krvnikov, ki so se znosili nad dobrim duhovnikom, ki je šele pred nekaj leti prišel kot Gospodov delavec v službo za ljudstvo. »Narodni osvoboditelji« imajo na vesti že 14 smrtnih hudodelstev, ki so jih prizadejali slovenskim duhovnikom.

Slovenski misijonar p. Venceslav Šolar je nedavno umrl v Ameriki. Bil je član benediktinskega reda. Misijonaril je povsod po Ameriki, kjer je kaj Slovanov, ker je govoril za silo vse slovenske jezike. Bil je pa tudi bogoslovno izobražen. Hkrati se je mnogo pečal z naravoznanstvom. Doma je bil iz selške župnije nad Škofjo Loko.

Zedinjenje vseh kristjanov v katoliški Cerkvi — to je namen molitvenega tedna, ki je nekaj časa sem določen v dneh od 18. pa do 25. januarja vsakega leta. Ta osemdnevica se opravlja po sv. maši; v cerkvah pa, kjer imajo na večer litanije, po litanijah. — Udeležujmo se te pobožnosti, saj ima prelep namen, ki je za nas posebno važen in tudi privlačen: da bi se tudi vsi slovanski narodi in rodovi združili v naročju Cerkve Kristusove. Morda je prišel prav zdaj odločilni trenutek, ko bo razkolnim narodom zasvetila luč spoznanja in se bodo morda približali tisti dobi, ko bo res le en hlev in en pastir.

Navadno je tako, da brž pozabimo, kar smo samo enkrat brali, če ni kaj prav privlačnega. Opozarjamo zato na obvestilo v zadnji številki »Bogoljuba«, stran 262, pod naslovom »Najlepša prilžnost«. —

»Bog Oče«. Če kdo, bi te osebe prve morale imeti pridevek »svet«; in vendar ne Cerkev pa tudi sicer nihče in noben jezik ne govori in ne piše »sv. Bog«, »sv. Jezus«, »sv. Kristus«. — Le v visokem pesniškem zanosu Cerkev véliki petek poje: Svétí Bog (Hágios ho Theós, Sánctus Deus), ali včasih tudi kdo — po kakem nepričakovanem, nezaslišanem dogodku kdo vzklikne n. pr.: »Sveti Bog! Saj to ni mogoče!« ko ga vsega pretrse ...

Tako je tudi z Marijo. Cerkev jo — razen v litanijah — imenuje šamo »Marijo«, ker je v svetosti nad vse ljudi in vse angelske vrste tako vzvišena, da je svetost vseh drugih ustvarjenih bitij skup daleč pod njeno. Saj ji prav zaradi nje nedoumljive svetosti gre posebno vzvišeno čiščenje (cultus hyperduliae). Zato tudi katoliška ljudstva — po cerkvenem zgledu — Mariji nikoli ne dajo pridevka »sveta Marija«. — Pač pa ga ji dajo protestanti in pravijo in pišejo: »sv. Marija« — die heilige Maria. Zakaj? Ali mar protestanti Marijo posebno spoštujejo, bolj časte kakor katoličani? Ne! Ravno narobe! Protestanti Marijo s tem pridevkom hočejo ponižati, ponižati na stopnjo drugih svetnikov, češ da je bila navadna žena, da ji ne gre posebna čast, posebno spoštovanje, posebna ljubezen. Saj je protestantom Marijo častiti celo strogo prepovedano, prepovedano Mariji se priporočati, se k njej v molitvi zatekati.¹

Tako vidimo, da pridevek »sveti« na nepravem kraju, pri nepravi osebi svetost in spoštovanje more celo zmanjševati. Zato je edino prav, da osebam, rečem, ki so same v sebi tako svete, da njih svetosti noben pridevek ne more bolj označiti, kakor jo označuje že sama beseda s svojo vsebino in svojim pomenom, besede »svet« ne vsiljujemo, ampak s Cerkvijo in s stoletno — rajši tisočletno — tenkočutno besedo našega ljudstva pišemo in govorimo kar: »maša«, »spoved«, »obhajilo«, »krst«, »birma« in podobno. Saj lahko postane kar smešno, če kdo govori n. pr. o nevrédni »sveti« spovedi ali o božjerop-

¹ Seveda zlasti protestantovsko ženstvo navzlic tej kar najstrožji prepovedi Marijo — če je že ne more javno, jo časti skrivaj. Saj jim vest pravi, da Odršenikovo Mater častiti vendar smejo, če jo je sam Bog počastil, kakor je nobeno ustvarjeno bitje za njim več ne more. Saj jih srce žene k Materi ... Odličan duhovnik, ki je več let živel v Berlinu — središču protestantovstva — mi je pravil, da pred čudodelno podobo »Marije Zmagovalke« v berlinski katoliški stolnici v globoko pobožnost zatopljenih kleči več protestantovskih gospá in gospodičen kakor katoliških ...

n e m »svetem« obhajilo: nevredno, božjerpno — pa hkrati sveto...!!

Prav tako se nikomur ni treba nič zoprno priporočati njegovi »s v e t i« m o l i t v i. Molitev, — če je molitev — je samo v sebi sveto dejanje. Če pa sveto ni, pa tudi molitev ni.

Morebiti me še poprašaj: Odkod je pa to nič kaj cerkveno in prav nič slovensko — včasih kar vsiljivo »svetenje« k nam zašlo? — Na en vzrok sem že namignil: želja, da bi ne govorili premalo spoštljivo, je bila gotovo eden vzrokov. Sumim pa, dasi danes dokazati ne morem, da je v ta način govorjenja še ostanek janzenizma, ki je v pretirani, necerkveni skrbi za svetost toliko resnične svetosti uničil. Ki.

»Nikdar preveč ne zaupamo v Boga; saj je tako mogočen in usmiljen, čim večje je naše zaupanje, tem več nam da.«

Sv. Terezija Det. J.

Povemo na kratko še enkrat, da ima mladina DSD (»Dejanje sv. detinstva Jezusovega«) svoj misijonski praznik dne 28. decembra, t. j. ponedeljek po božiču, na god »Nedolžnih otrok«, in sicer v frančiškanski cerkvi. Tam se zbero člani DSD ob osmih zjutraj k sveti maši in sv. obhajilo. Sv. maša bo darovana za žive člane. K isti maši bodo prišli tudi ljubljanski gg. učitelji in gdč. učiteljice »Slomškove družbe«, ki bodo imeli nato občni zbor v Akademskem domu. — Božično petje bodo oskrbeli v prvi vrsti naši Križarji in Klarice tako pri sv. maši kakor tudi pri popoldanski prireditvi, ki bo ob štirih — tudi v frančiškanski cerkvi. S to pobožnostjo in s kratkim nagovorom je združene poseben blagoslov mladine in obdavanje s podobicami. Mladi deležniki: Berite tudi vabilo v božični številki »Lučke«!

molijo po n. sv. o.; e) če so pri mes. procesiji. — P. o.: 1. čl. br. sv. S. J.; 2. tistim, ki nosijo višnj. škap.; 3. danes ali v osmini tistim, ki prejmejo sv. obh., so pri sv. maši in molijo p. n. sv. o. (v nedeljo zadostuje v ta namen biti pri eni sv. maši); 4. tistim kakor 16. dan.

6. Sreda. Sv. Trije kralji; prva v m. P. o.: 1. čl. br. N. Lj. G. presv. Srea v bratovski e.; 2. tistim, ki nosijo viš. škap.; 3. čl. r. v. br. v br. e.; če te ne morejo obiskati, jim more spovednik naložiti kakšno drugo dobro delo; 4. čl. dr. živ. r. v.; 5. čl. brat. za duše v v.; 6. čl. družbe Kršč. družin; 7. čl. Dr. sv. Petra Kl., ako obiščejo cer-

kev in molijo za razš. vere in p. n. sv. o.; 8. tistim kakor 16. dan; 9. vsem, ki prejmejo sv. z., molijo p. n. sv. o. In opravijo kakšne nabožne vaje n. č. sv. Jožefu; 10. čl. DSD, kjer imajo ta dan glavni praznik, prejmejo sv. z. in pri sv. maši molijo za žive člane. — V. o.

7. Četrtek. Prvi v m. P. o. čl. br. sv. R. T. kakor prvi dan.

10. Nedelja. Sv. Družina. P. o. čl. br. Kršč. družin, kjer se ponovi posvetitev sv. Družini.

16. Sobota. Sv. Berard in tov. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjeredniki tudi v žup. e., kjer ni redovne.

19. Torek. Bl. Bernard. P. o. kakor 16. dan.

23. Sobota. Marijina zaroka. P. o. čl. dr. Kršč. družin.

25. Ponedeljek. Spreobrnjenje sv. Pavla. P. o. čl. br. preč. S. Mar.

27. Sreda. Sv. Angela. Kjer se obhaja god svetnice, p. o. istim kakor 16. dan.

28. Četrtek. Bl. Odorik. P. o. istim kakor 16. dan.

29. Petek. Sv. Frančišek Sal. P. o. čl. zveze afr. tiska.

30. Sobota. Sv. Hiacinta. P. o. kakor 16. dan.

31. Nedelja; zadnja v m. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden odmoliijo skupaj del rožnega venca.

P LJUDSKA OSOJILNICA

zadruga z neomejenim jamstvom
v lastni palači v Ljubljani, Miklo-
šičeva 6, nasproti hotela Union

V LJUBLJANI

sprejema hranilne vloge v vsaki
višini in jih najugodnejše obre-
stuje, daje posojila na vknjiž-
bo in proti poroštvu. Posojilnica
je bila ustanovljena 1895. leta

